

Одеська
національна
наукова
бібліотека

«Genius loci» – геній місця, вираз, який дійшов до нас з античних часів. Його можна розглядати не лише стосовно людини та її зв'язку з місцем проживання, їх взаємовпливів, але і як концепцію поєднання матеріального і нематеріального культурного надбання та прояв нематеріального в матеріальному. Ми переконані, що саме «genius loci» є вдалим визначенням унікального історичного факту в житті нашого міста і країни – народження у молодій тоді ще Одесі міської бібліотеки, першої публічної книгозбірні на теренах сучасної України.

GENIUS LOCI, АБО ФЕНОМЕН НАЙСТАРІШОЇ ПУБЛІЧНОЇ КНИГОЗБІРНІ УКРАЇНИ

Одеса – місто з цікавою історією. Тут оселялись енергійні та амбітні люди, які з любов'ю і натхненням розбудовували місто і залишили в спадок нащадкам чимало історичних та культурних пам'яток. Натхненники, що читали і писали книжки, щиро любили своє місто і справу, якій присвятили життя, спільними зусиллями створили місце, де поєдналися інтереси людини, громади та влади, адже діяльність і розвиток бібліотеки давали шанс кожному стати сильнішим, розумнішим, успішнішим і, відтак, ще більше з вдячністю віддавати. Наука і освіта, культура і мистецтво, фінанси і торгівля, промисловість і сільське господарство – не існує сфери, здатної розвиватися без естафети знань і досвіду, тож бібліотека завжди була і є своєрідним мостом із минулого в майбутнє.

1829 року одесити урухомили прекрасний механізм вироблення, творення й передачі від покоління до покоління енергії знань і творчості, який з часом перетворив маленьку міську книгозбірню з фондом 5000 книжок на шанований у світі національний інформаційно-бібліотечний заклад, котрий приваблює людей своїми унікальними фондами, багатю історією, чудовою будівлею і неповторною атмосферою, що вирізняє ОННБ з-поміж інших бібліотек.

Понад п'ять мільйонів книг, що живуть в Одесі на вулиці Пастера, 13, у старовинних сховищах прекрасної будівлі – пам'ятки архітектури національного значення, дарують світло знань новим і новим генераціям читачів. Не перериваючи традицій, одеські бібліотекарі ревно оберігають неповторну атмосферу книгозбірні, збирають, впорядковують мільйони цінних документальних свідчень історії, надають допомогу читачам у науковому і творчому пошуку, розвивають і нарощують енергію міста. Упродовж понад 190 років існування Одеська національна наукова бібліотека, що у своїй діяльності поєднує матеріальне і нематеріальне, сама стала проявом і свідченням «genius loci» Одеси.

Запрошуємо вас у захоплюючу мандрівку сторінками історії Одеської національної наукової бібліотеки, аби дізнатися більше про її книжкові скарби, про відомих людей, чий шлях до професійних вершин починався у затишних читальних залах книгозбірні, про старовинні секрети і знахідки, що виблискують із таємничих книгосховищ, і – полюбити це місце настільки ж сильно, як любимо його ми!

З повагою,

**від імені бібліотечної родини
Одеської національної наукової бібліотеки
генеральний директор, заслужений
працівник культури України Ірина БІРЮКОВА**

1829

*Осяяна сонцем
Одеса, сповнена
енергією тисяч її
підприємливих,
освічених, креативних
мешканців різних
національностей,
а їх у той час уже було
близько 50 тисяч,
вирувала життям,
зокрема відкривала
безмежні обрії
і для книголюбів.*

Генерал-губернатор новоросійський і бессарабський,
М.С. Воронцов

Введено режим порто-франко, що стало вагомим чинником розвитку економіки міста і сприяло перетворенню Одеси на потужний центр зовнішньої торгівлі. Розпочало свою діяльність Чорноморське пароплавство. Активно працювало понад 20 навчальних закладів, кілька друкарень, відкрито театр на 800 місць, засновано Імператорське товариство сільського господарства, Одеський міський музей старожитностей та газету «Одесский вестник» (1827). Однак бракувало місця, де мешканці міста, що прагнули знань, мали б змогу зустрітися з книгою без огляду на майновий стан чи інші соціальні обмеження. Саме це прагнення одеської громади інтелектуалів спонукало до заснування першої публічної книгозбірні.

Завдяки ініціативі громадських діячів, учених та політиків, яку задекларував редактор газети «Одесский вестник» О.І. Льовшин, та підтримці генерал-губернатора графа М.С. Воронцова 13 (25) вересня 1829 року в Одесі було засновано міську публічну бібліотеку. 5 жовтня 1829 року газета «Одесский

вестник» повідомила про цю подію і подарувала книгозбірні 15 тисяч рублів на розвиток. Бібліотеці було виділено дві кімнати в будинку присутствених місць на Приморському бульварі, 7 (архітектор Ф. Боффо), тут вона містилася до 1873 року.

Через спалах епідемії чуми в Одесі наприкінці 1829 року відкриття бібліотеки для читачів відбулося лише 15(27) квітня 1830 року. Це стало важливою віхою в культурному житті міста, зрештою, і всієї держави, адже йшлося про початок роботи першої в Україні публічної бібліотеки.

На час відкриття бібліотеки її зібрання нараховувало 5 тисяч книг, чимало з яких було подаровано науковцями, діячами культури, представниками влади та ін.

Граф Воронцов подарував бібліотеці «зібрання дорогих за рідкістю творів». Це були 600 томів французьких класиків у розкішному виданні Фірмена Дідо. Приклад губернатора охоче наслідували заможні одесити, і кількість книг у бібліотеці почала швидко зростати. Із колекцій видань, які у різні роки були по-

Славну традицію меценатства продовжують сучасні доброчинці, імена яких занесено до Галереї почесних благодійників Одещини «Люди щедрих сердець». Галерею було започатковано бібліотекою у 1998 році спільно з Одеською обласною Радою миру та Свято-Архангело-Михайлівським жіночим монастирем. Завдяки підтримці меценатів не лише поповнюються книжкові фонди, а й вирішуються проблемні питання діяльності бібліотеки, створюються умови для її подальшого розвитку. Серед щирих друзів бібліотеки – Герої України Валентин Симоненко, Микола Павлюк,

родина Героя України Володимира Філіпчука, видатні духовні, громадські й політичні діячі регіону – митрополит Одеський та Ізмаїльський Агафангел, Сергій Гриневецький, Юрій Маслов, ігуменя Серафима, Валентин Стремядін, очільники успішних одеських підприємств – Олег Платонов (ПАТ «ПЛАСКЕ»), Сергій Терзієв (ПАТ «Єнні Фудз»), Леонід Крючков (ТОВ «СТІКОН»), Наталія Чайчук («Український клуб Одеси»), члени Ротарі клубу «Одеса-Рішельє» та інші.

Надзвичайно важливе значення для формування та поповнення бібліотечного фонду мало ухвалення у 1922 році на державному рівні рішення про внесення бібліотеки до переліку провідних бібліотечних установ країни, що отримують обов'язковий примірник вітчизняних видань. Це забезпечило повноту формування фонду бібліотеки та стало головним джерелом комплектування новими виданнями з усіх галузей знань, що вийшли на теренах України. Сьогодні фонд книгозбірні нараховує понад 5,4 млн документів, які є невід'ємною складовою культурної спадщини українського народу.

Читальний зал у будівлі, де Бібліотека містилася з 1883 по 1906 роки (вул. Ланжеронівська, 4).

Міський голова Одеси
Г.Г. Маразлі

Опікуваннями міської влади у 1883 році для публічної бібліотеки та музею Товариства історії і старожитностей було споруджено, здебільшого на кошти міського голови Григорія Григоровича Маразлі, окрему будівлю (нині в ній розміщується Одеський археологічний музей).

Засідання виконавчої комісії з питань спорудження будівлі міської публічної бібліотеки 15 червня 1905 р.

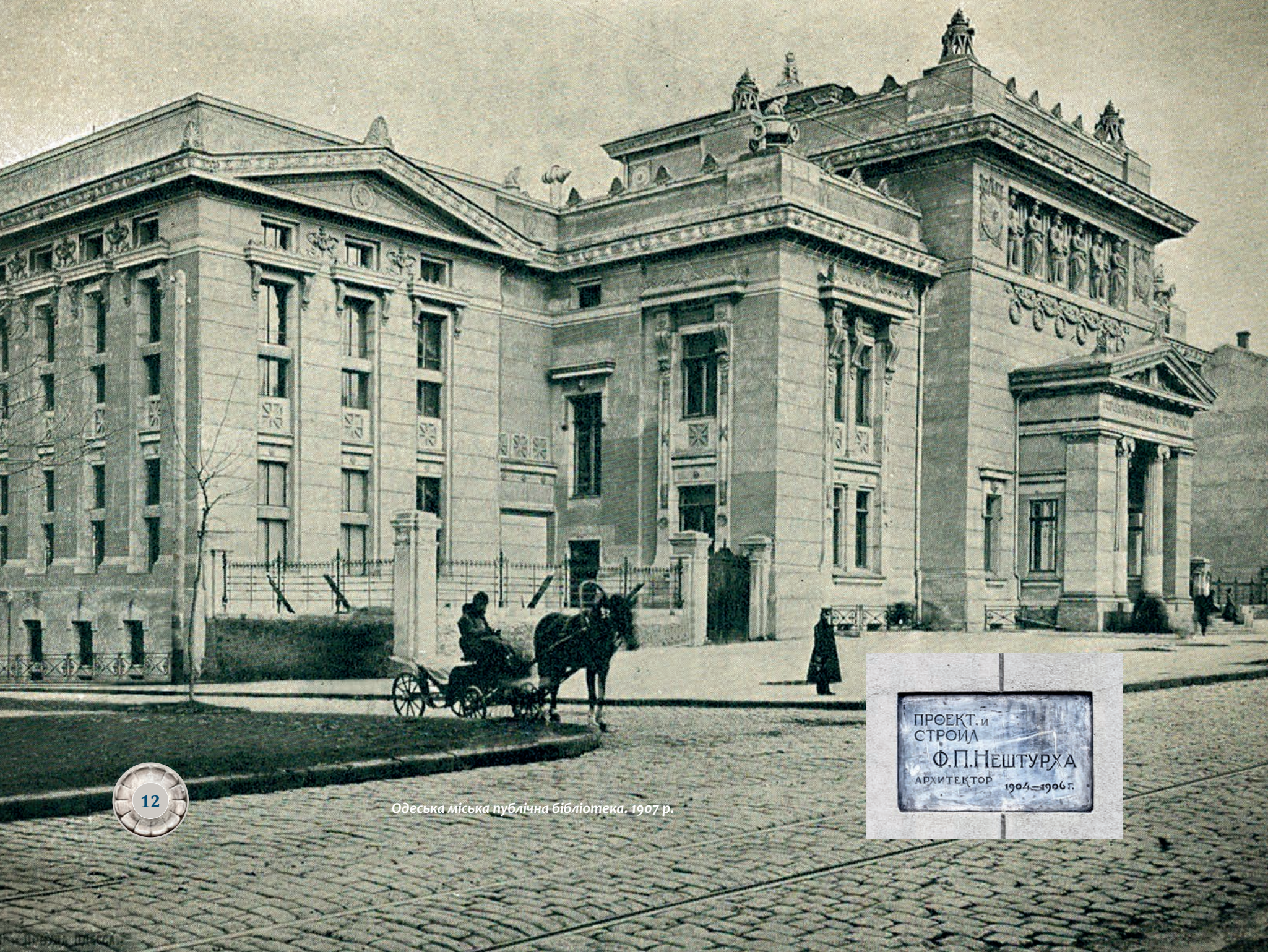
Зліва направо: одеський міський голова П.О. Зелений (голова комісії), граф М.М. Толстой, член Одеської міської управи, відповідальний за благоустрій міста П.Т. Климович, секретар канцелярії Одеської міської управи Ф.Г. Шульга, директор міської публічної бібліотеки М.Г. Попруженко, архітектори Ф.П. Нестурх та О.Й. Бернардацці.

У 1903 році міський голова П.О. Зелений підтримав клопотання попечителя бібліотеки М.М. Толстого щодо виділення земельної ділянки для спорудження нової будівлі бібліотеки і особисто очолив комісію, яка наглядала за перебігом будівельних робіт.

Саме граф М.М. Толстой, почесний громадянин Одеси, громадський діяч, бібліофіл, попечитель бібліотеки у 1897–1917 роках, фінансував закордонне

відрядження відомого українського архітектора Ф.П. Нестурха для ознайомлення з кращими взірцями бібліотечних будівель Європи. За його проєктом бібліотека у 1907 році отримала спеціально збудовану для неї споруду. Напрочуд гармонійна і композиційно завершена, вона і сьогодні залишається архітектурною окрасою міста.

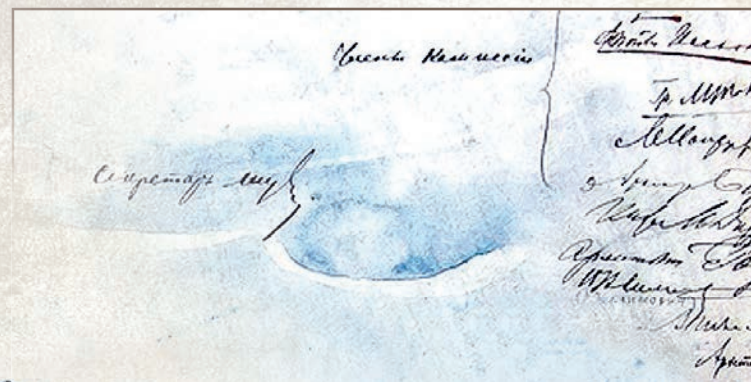
Одеська міська публічна бібліотека. 1907 р.

ПРОЕКТ. И
СТРОИЛ
Ф. П. НЕШТУРХА
АРХИТЕКТОР 1904-1906 г.

Федір Павлович Нестурх
(1857–1936) – український
архітектор та педагог,
у 1902–1920 роках –
міський архітектор Одеси,
у 1928–1933 – професор
Одеського художнього
інституту. У чималому
творчому доробку
архітектора: будинок
станції швидкої
допомоги у Валівському
провулку, міська публічна
бібліотека, фруктовий
пасаж на Привозі, корпус
психіатричної лікарні
на Слобідці, корпус Вищих
жіночих курсів на вулиці
Торговій та ін.

Архітектор
Ф.П. Нестурх (Нештурха)

Фасад будівлі Одеської міської публічної бібліотеки. Аквафельний ескіз Ф.П. Нестурха, затверджений
виконавчою комісією з питань спорудження будівлі міської публічної бібліотеки на засіданні 22 лютого 1904 р.

Архітектор

Будівля бібліотеки, що на вулиці Пастера, 13, є окрасою Одеси. Вона з 1979 року перебуває під охороною держави як пам'ятка архітектури і містобудування.

Збудована у стилі неокласицизму, будівля бібліотеки і донині захоплює своєю вишуканістю. У її екстер'єрі виразно помітне захоплення будівничого античністю – каріатиди у ніші над фризом, портик з колонами, увінчаний трикутним начілком

з картушем, профілі з орнаментом тощо. У відповідності до давньогрецьких традицій на фронтоні будівлі та в її інтер'єрах використано декоративний елемент акротерій у вигляді пальмети, який у 2019 році став складовою офіційного логотипу Одеської національної наукової бібліотеки.

Одеська
національна наукова
бібліотека

Величні жіночі фігури – каріатиди з книгами і вінками в руках, та щит як елемент арматури (лат. *armatura* – озброєння) є зразками архітектурного декору екстер'єру будівлі, що несуть алегоричне смислове навантаження, – це символи мудрості і знань.

Декоративний елемент акротерій – наріжна скульптурна прикраса у вигляді пальмети, пальмової гілки, що застосовувалася в античній архітектурі.

Зображення лева (елемент в зооморфному стилі) в орнаменті барельєфа на карнизі фронтона фасаду – оригінальний спосіб декорування будівлі. Вважається, що ця тварина наділена даром творення і наполеглива у досягненні своєї мети.

Численні орнаментальні панно зі скульптурними рельєфами між двома поверхами надають будівлі вишуканості та виключають монотонність. Ансамбль гармонійно доповнює витончене обрамлення вікон, їх автентична фурнітура.

Вікна головного читального залу бібліотеки виходять у дворик. Це значно знижує рівень шуму від транспорту, створюючи читачам сприятливі умови для роботи.

Головний читальний зал бібліотеки вражає своєю величністю і академічною атмосферою. Високі вікна, оздоблені трикутними сандриками, забезпечують достатнє освітлення в денний час. На стінах – погруддя письменників-класиків О. Пушкіна, М. Гоголя, І. Тургенєва, Ф. Достоевського, О. Островського, М. Салтикова-Щедріна, А. Чехова, Л. Толстого, створені в майстерні скульптора

Б. Едуардса у 1907 році. Зал прикрашають і барельєфи письменників, якими пишається Україна, – Тараса Шевченка, Лесі Українки (скульптор О. Копйов). Незмінним з 1907 року є настінний електричний годинник, оздоблений лавровим вінком, – він донині відмірює час.

Медальйони на стелі головного читального залу доповнюють унікальний інтер'єр.

Органічно вписуються в інтер'єр головного читального залу стільці, замовлені М. Толстим на відомій фабриці гнутих меблів «Thonet» Міхаеля Тонета у Відні. Автентичною частиною інтер'єру головного читального залу є також світильники, настільні лампи та внутрішні архітектурні деталі.

Нині читальний зал слугує і своєрідним художнім виставковим простором. Тут представляють свої твори сучасні вітчизняні та зарубіжні художники: Микола Прокопенко, Анатолій і Святослав Горбенки, Сергій Савченко, Наталія Лоза, Лариса Дем'янишина, Анатолій і Галина Кравченки, Сюзанна Саварі, Габс та ін.

Оригінальні настінні світильники в стилі модерн.

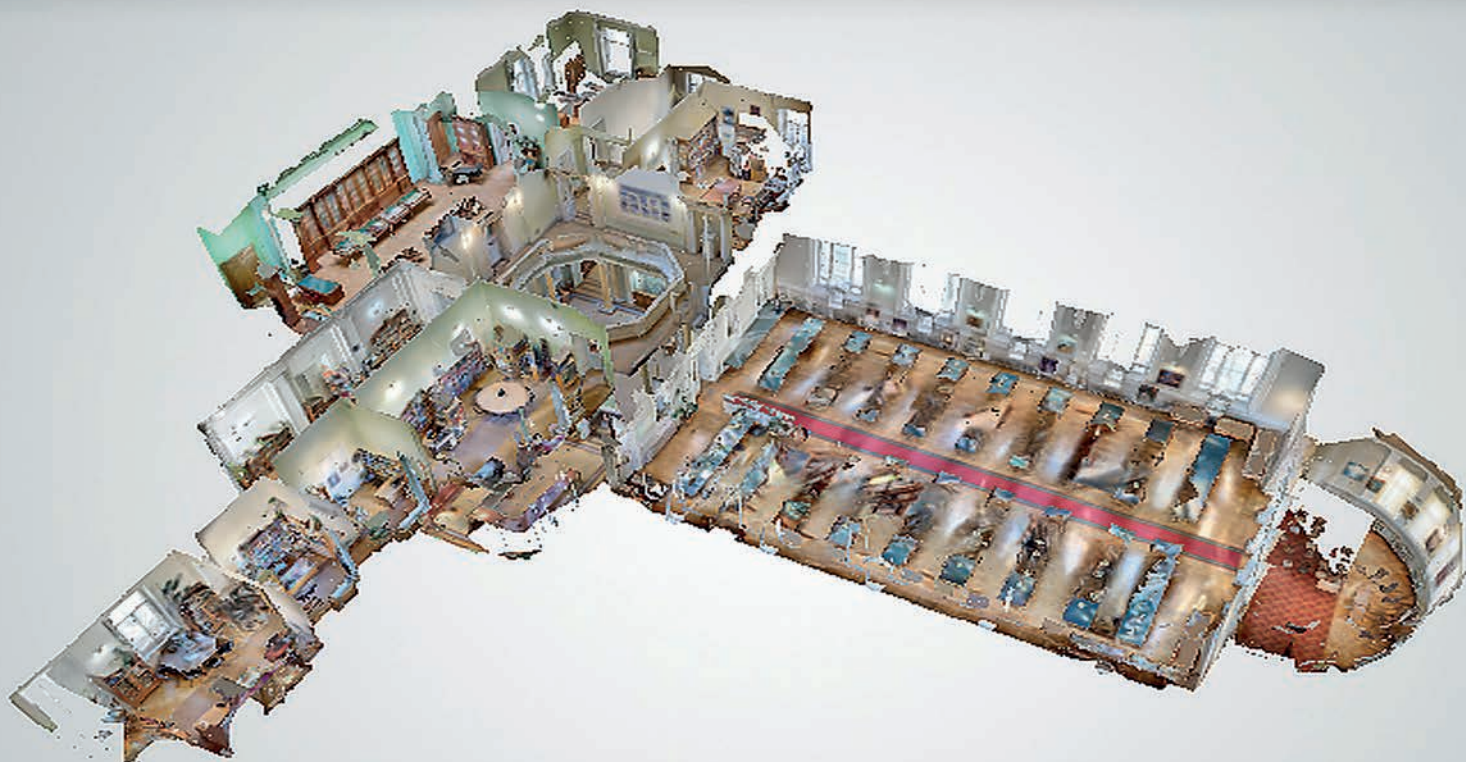
Скульптура міфичної істоти – суміш кріосфінкса, що закликає до мовчання, з грифоном, крилатою істотою, призначення якої – охороняти скарби. Це одна з чотирьох попарно розташованих скульптур на балюстраді, що відокремлює вестибюль від аванзалу та коридорів першого поверху.

Погруддя А.П. Чехова.
Майстерня скульптора Б.В. Едуардса. 1907 р.

Вікно великого читального залу прикрашене сандриком – карнизом з фронтоном, на якому розміщується скульптурний орнаментальний елемент пальмета (пальмова гілка).

У 2020 році за підтримки Одеської обласної державної адміністрації створено 3D-тур залами Одеської національної наукової бібліотеки, що дає можливість ознайомитися з будівлею бібліотеки у режимі онлайн.

У 2019 році перед будівлею бібліотеки встановлено скульптуру «Книголюб» авторства відомого одеського скульптора Михайла Реви, яку він присвятив цінності знань і ролі книг у житті суспільства. Девіз – «MORE BOOKS, LESS FEAR» (Більше книжок, менше страху), вибитий на підніжжі, запропонував керівник цифрового видавництва «Gutenbergs», меценат проєкту Володимир Усов.

У руках Книголюба – стос книжок, на останній, зверненій відкритими сторінками у небо, напис латиною «Infinitum» (безкінечність).

Портрет графа М.М. Толстого (копія, експонується в бібліотеці). Оригінал пензля художника М.Д. Кузнецова (1890) зберігається в Одеському художньому музеї.

Цінні видання музею книги зберігаються в ексклюзивних книжкових шафах, що їх свого часу спеціально замовив та подарував бібліотеці її попечитель граф М.М. Толстой. Інтер'єр відділу рідкісних видань і рукописів прикрашають стільці з вензелем графині О.Г. Толстої, матері попечителя бібліотеки. Модель стільця «скабелло» (scabello – від лат. Scabellum – дошка,

лава) представляє собою зразок вишуканого стилю італійських меблів епохи Відродження (кінець XVI ст.).

Разом ці раритетні меблі у величних просторах старовинної книгозбірні створюють неповторну вишукану атмосферу.

Меблі з історією – старовинні шафи, столи, стільці, полиці, бюро – справжні скарби в інтер'єрі бібліотеки, свідки часу. Вони й досі зберігають енергетику своїх колишніх господарів – Михайла і Олени Толстих, Людвіка Дерібаса, Олександри Тюнєєвої та ін.

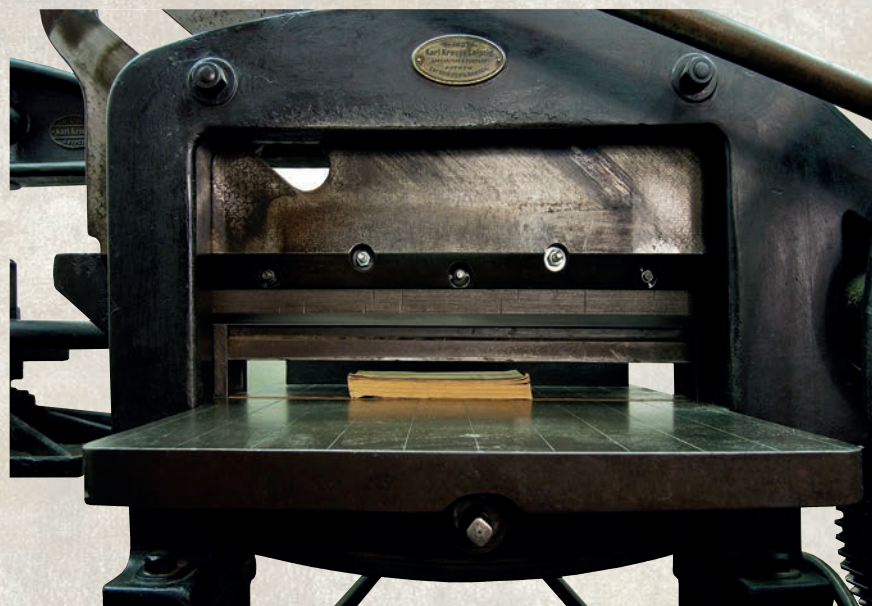
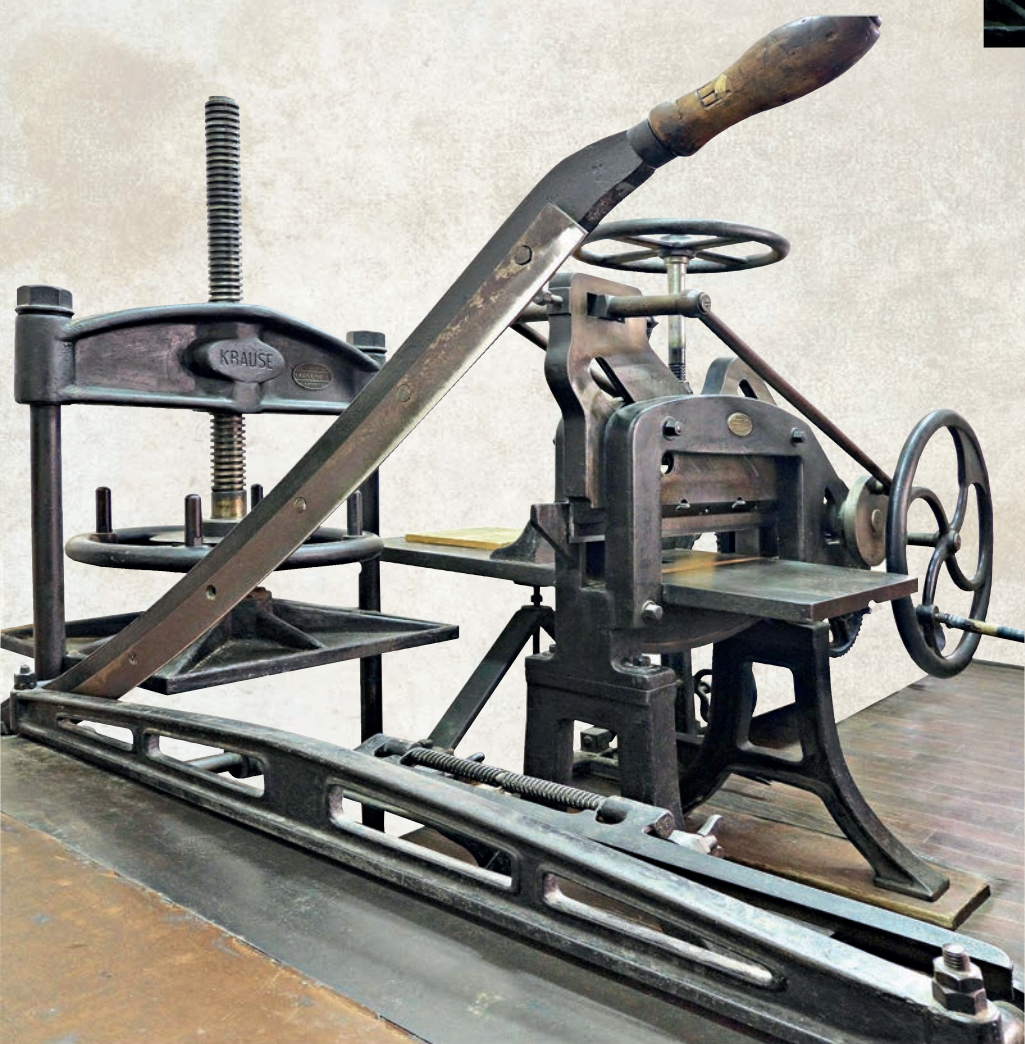

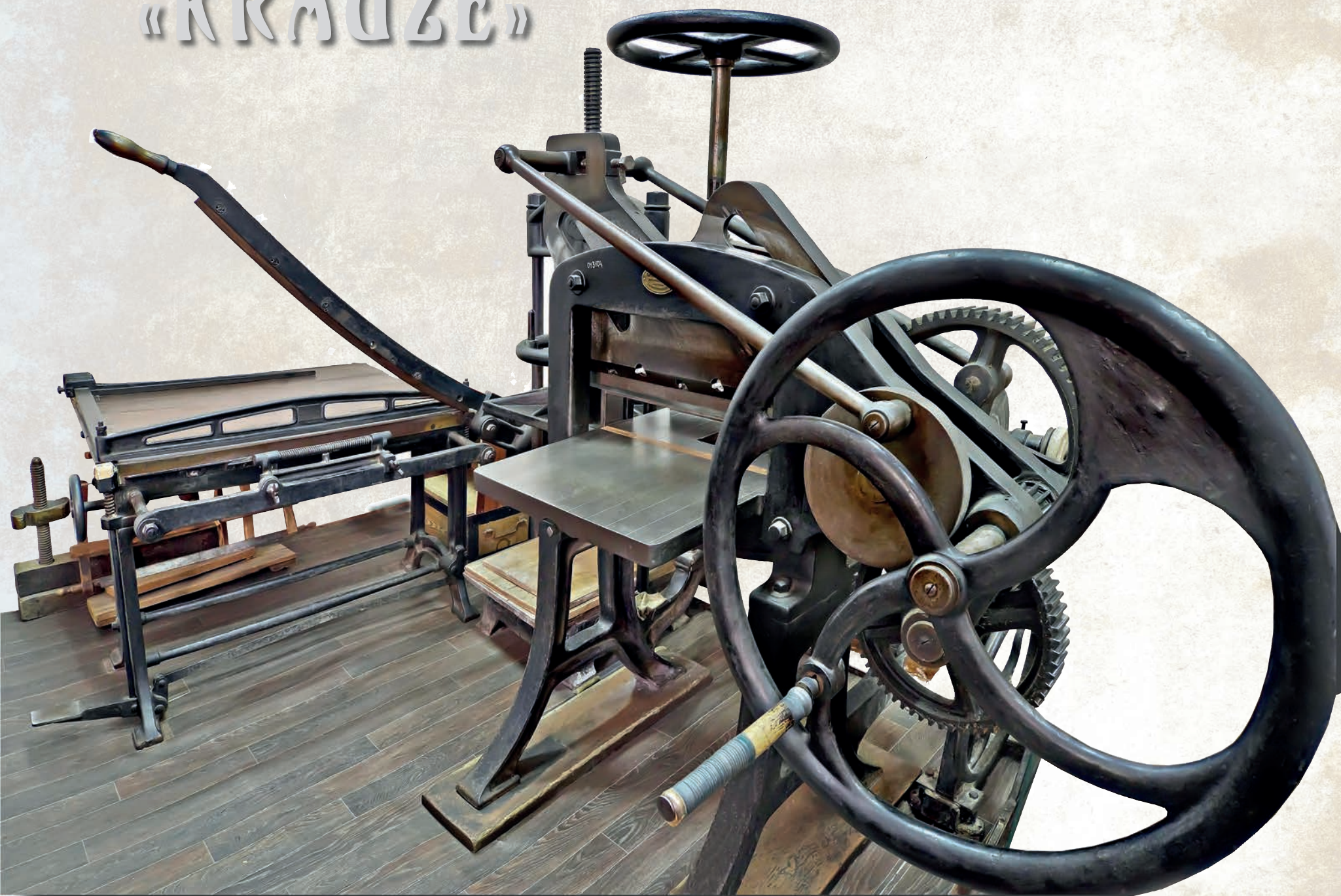
Читальний зал наукових працівників, облаштований 2019 року, прикрашає справжній витвір різьбярного мистецтва, виконаний талановитими майстрами пластики, – унікальна книжкова шафа з цінних порід дерева,

декорована скульптурними зображеннями відомих митців давнини – Гете, Шекспіра, Данте, Вольтера. Шафа передана бібліотеці родиною Толстих.

Для створення при бібліотеці палітурної майстерні граф М.М. Толстой у 1901 році придбав за власні кошти верстати німецької фірми «Krauze». Обладнання, яке працівники бібліотеки дбайливо зберігали понад століття, і дотепер працює. Спеціальна екскурсія до палітурної майстерні надасть відвідувачам унікальний шанс побачити на власні очі старовинні механізми, познайомитися з секретами реставрації рідкісних книжок і періодичних видань та особисто долучитися до процесу відновлення обкладинки книжки.

«KRAUZE»

Книгознавець-бібліофіл
О.М. Тюнєєва

№ 9
ЖЕЛАЮ ЗАПИ
Въ Одесской Городской Публичной Библиотеки
Получилъ *Ф. Симеонъ Н. Миллеръ*
Место жительства (улица, дома)
Пироговской 3 кв 15
Родъ занятий *Писатель*

У музеї книги бібліотеки.
І.С. Вугман, О.М. Тюнєєва і В.О. Янушковська. 1923 р.

Хіландарські аркуші – старослов'янська рукописна пам'ятка XI ст.

Щороку близько 250 тисяч користувачів отримують вільний доступ до інформації і знань, долучаються до цінностей національної та світової культури, науки і освіти. Понад п'ятимільйонний фонд книгозбірні, який містить близько 200 тисяч рідкісних і цінних видань, стародруків, гравюр, рукописів, є національним культурним надбанням.

Особливою гордістю бібліотеки є відділ рідкісних видань і рукописів, створений у 1921 році. Перший його завідувач – Олександра Миколаївна Тюнєєва (1888–1984), відомий книгознавець і бібліофіл. Саме вона створила в бібліотеці перший в Україні музей книги.

Фонд відділу нараховує близько 40 тисяч раритетів. Тут зберігаються найдавніші пам'ятки слов'янської писемності XI століття – легендарні Хіландарські та Охридські аркуші, знайдені в XIX ст.

відомим ученим В.І. Григоровичем на Афоні (Греція), 52 інкунабули та 155 палеотипів, колекція кириличних стародруків, серед яких «Острозька Біблія» (1581), надрукована Іваном Федоровим, видання Львівського братства, Києво-Печерської лаври та ін. Цікаві твори з історії та культури України залишили іноземні мандрівники, зокрема французький інженер Г.-Л. де Боплан – «Опис України» (1666). У фонді бібліотеки понад 2 тисячі рукописів, видання славянських друкарських фірм Західної Європи, а також рідкісне зібрання понад 700 гравюр XVI–XIX ст. вітчизняних і зарубіжних майстрів.

20/X. Олександр Миколаївна Тюнєєва в день 12-го року с. проф. Тюнєєва. Адамів

Молитовник. Ліон, 1887 р.

Окрасами колекції є оригінальний рукопис на пальмовому листі XIII століття, французький молитовник, сторінки якого виткали шовком ліонські майстри на зразок рукописних книг XIV–XVI ст., та одна з найменших мініатюрних книжок у світі, набраних ручним способом, – «Лист Галілео Галілея до Христини ді Лорен» (Падуя, 1896 р.), розміром 16 x 11 мм.

Лист Галілео Галілея до Христини ді Лорен

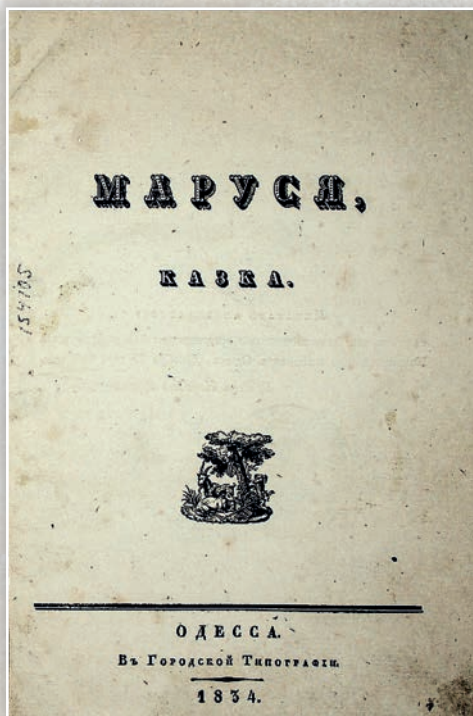
Зваж Жечуй-Левицький.
 Миколайовичу Михайлу
 Федоровичу Комарову в дар
 цього повеселення
 М. Ф. К.

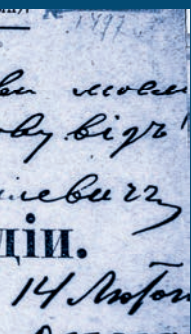
Значну історико-культурну цінність мають рідкісні документи з колекції «Україніка», які висвітлюють розвиток української історії, культури, літератури. Передусім, це рукопис XVII–XVIII ст. «Хрестоматія Запорізької старшини», перші та прижиттєві видання класиків української літератури: «Енеїда» І. Котляревського, «Кобзар» та «Гайдамаки» Т.Г. Шевченка, твори Г.Ф. Квітки-Основ'яненка, І.С. Нечуя-Левицького, І.Я. Франка, Лесі Українки та ін.

Вагомою є колекція відомого українського бібліографа, видатного діяча української культури, літературознавця, етнографа, видавця і громадського діяча Михайла Федоровича Комарова (1844–1913 рр.), яка нараховує 1258 назв, включаючи понад 100 книг з автографами видатних діячів української культури, і є важливим джерелом для дослідження культурного і просвітницького життя Одеси та України кінця XIX – початку XX ст.

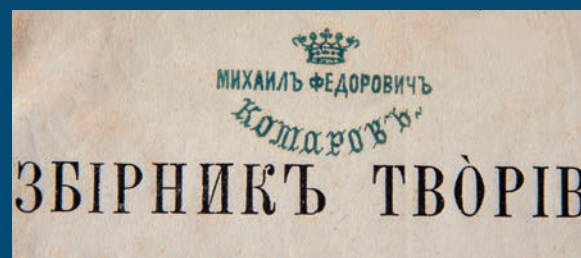
Любові Сергій
 М. Ф. Комарову
 автор. М. Тарас
Драми и Комедии
 1906 р.

Казка «Маруся» – перша українська книжка, видана в Одесі (1834).

У фондах ОННБ зберігається добірка рідкісних альманахів та перших українських періодичних видань: «Українська хата», «Нова громада», «Зоря», «Записки Наукового товариства імені Шевченка», «Діло», «Громадська думка», «Кієвская старина» та ін. (кінець XIX – початок XX ст.).

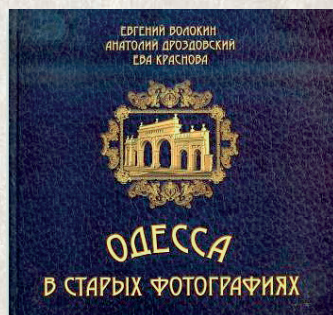

У відділі мистецтв зібрано престижну колекцію видань з різних видів творчості, надрукованих упродовж XIX–XXI століть в Україні та за її межами. Зокрема, це – бібліофільські нумеровані примірники з оригінальними акварелями, малюнками, гравюрами. Вражають французькі журнали мод з кольоровими ілюстраціями (починаючи з 30-х років XIX ст.). Колись вони належали сім'ї графа

Михайла Толстого, міському голові Григорію Маразлі, Конраду Березовському, Ігнасію Вульф, Якову Новікову, Платону Бурачкову та іншим шанованим людям Одеси. В останні роки фонди поповнилися книжками з історії костюма та рідкісними каталогами мод, подарованими французькою художницею, почесною громадянкою Одеси Сюзанною Саварі.

Художник Є.І. Буковецький (1909 р.)

Кожен, хто цікавиться історією нашого краю, міста, може звернутися до колекції краєзнавчих видань та матеріалів, які висвітлюють історію Причорноморської України, її природні ресурси, економіку та культуру. Найцінніша частина зібрання – адресно-довідкові видання, путівники, пам'ятні книги, перші одеські альманахи, рідкісні краєзнавчі матеріали XIX–XX ст., комплекти місцевих

газет, книжки з автографами одеських письменників і науковців та ін.

Особливе місце займає краєзнавча картотека «Одесика», складання якої розпочато у 1920-х роках. Її першим упорядником був відомий історик Одеси, автор популярної книги «Старая Одесса» Олександр Михайлович Дерібас (1856–1937).

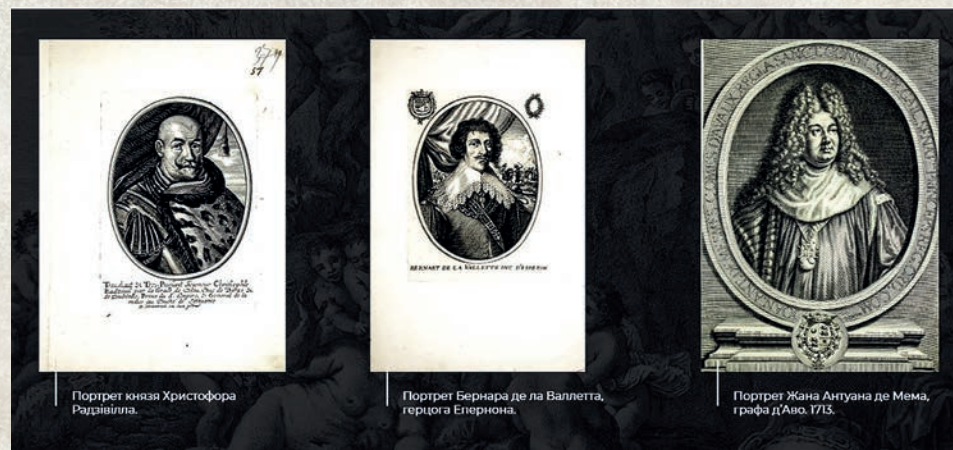
Розкриття унікальних фондів є одним із пріоритетних напрямів діяльності бібліотеки. Поряд із класичними проектами впроваджуються нетрадиційні, комплексні культурно-просвітницькі ініціативи, які набувають популярності у читачів та партнерів бібліотеки. В 2018–2020 рр. за підтримки Українського культурного фонду реалізовано важливі інноваційні проекти, які здобули світове визнання:

- «Старовинна гравюра – культурна спадщина України», в рамках якого вперше масштабно представлено результат багаторічної копіткої праці бібліотечних фахівців з наукового опрацювання колекції унікальних гравюр майстрів з Англії, Італії, Нідерландів, Німеччини, України, Франції XVI–XIX ст., що зберігаються у фонді ОННБ, забезпечено віддалений доступ до них шанувальникам мистецтва, дослідникам української та світової культури, мистецтвознавцям, історикам, працівникам музеїв, реставраторам, бібліотекарям усього світу;

- «Скарби України: цифрова колекція книжкових пам'яток у фонді Одеської національної наукової бібліотеки» – цей проєкт забезпечує віддалений доступ до найцінніших рідкісних книжкових пам'яток з фондів ОННБ, які становлять виняткову історико-культурну цінність і підлягають занесенню до Державного реєстру національного культурного надбання.

ГРАВЮРА – УНІКАЛЬНА ЧАСТИНА КУЛЬТУРНОЇ ПАМ'ЯТІ ЛЮДСТВА

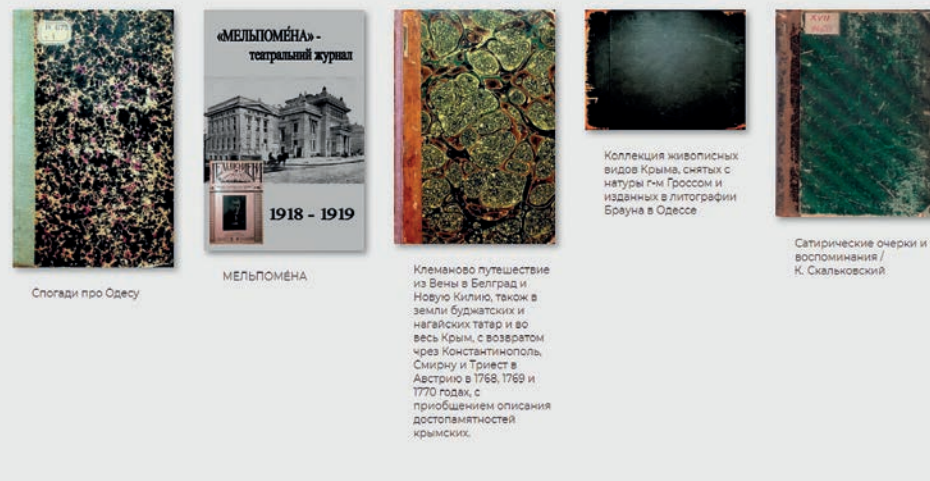
Портрет князя Христофора Радзивілла.

Портрет Бернара де ла Валлетта, герцога Елернона.

Портрет Жана Антуана де Мема, графа д'Ано, 1713.

СКАРБИ УКРАЇНИ – ЦИФРОВА КОЛЕКЦІЯ КНИЖКОВИХ ПАМ'ЯТОК У ФОНДІ ОДЕСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ

Спогади про Одесу

МЕЛЬПОМЕНА

Клементово путешествие из Вены в Белград и Новую Килию, також в земли буджакских и нагайских татар и во весь Крым, с возвратом чрез Константинополь, Смирну и Триест в Австрию в 1768, 1769 и 1770 годах, с приобщением описания достопамятностей крымских.

Коллекция живописных видов Крыма, снятых с натуры г-м Гроссом и изданных в литографии Брауна в Одессе

Сатирические очерки и воспоминания / К. Скальковский

ОДЕССА.

Statistisch v. Jul. Berndt, Leipzig.

SOBOR-PLATZ.

СОВОРНАЯ ПЛОЩАДЬ.

Verlag v. Emil Berndt, Odessa.

Druck v. J. Wolf, Leipzig.

Берндт Юлій. Соборна площа. Гравюра на сталі. 1870-ті рр.
Музей книги ОННБ.

Зміцненню позитивного іміджу України у світі дієво слугують програми міжнародного культурного співробітництва ОННБ.

Активними партнерами нашої бібліотеки є близько 40 інформаційно-бібліотечних, наукових, культурно-просвітницьких установ з 24 країн світу. Плідна співпраця розвивається з інституціями української діаспори. Щороку бібліотеку відвідують представники

дипломатичних місій іноземних держав, акредитованих в Україні, діячі національно-культурних товариств, які діють в Україні, фахівці зарубіжних книгозбірень, митці, письменники, громадські активісти і волонтери. На сучасному етапі значно активізувалися контакти з партнерами із Греції, Грузії, Польщі, Молдови, Румунії, Білорусі, США, Франції, Німеччини та інших країн.

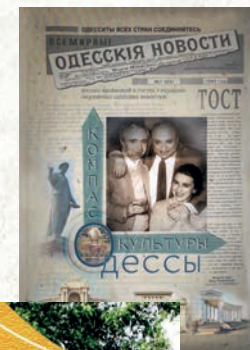
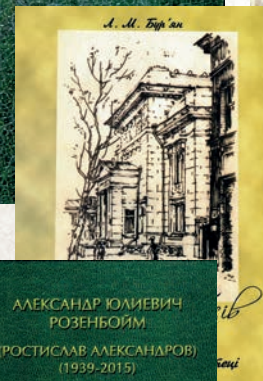
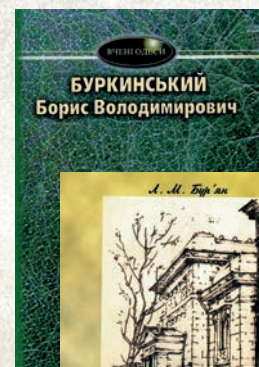
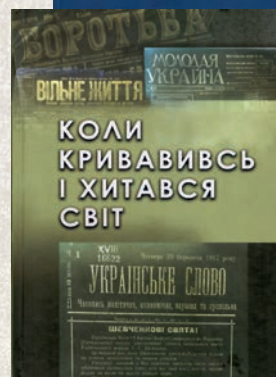
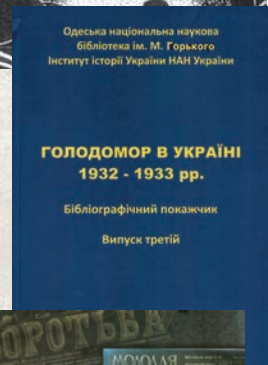
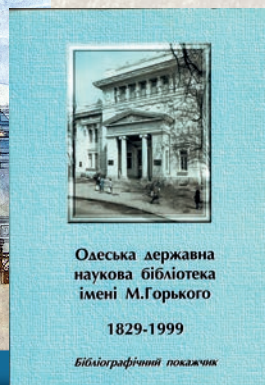

**Бібліотека
як складова культурного,
наукового та національного
розвитку держави:
до 190-річчя
Одеської національної
наукової бібліотеки**

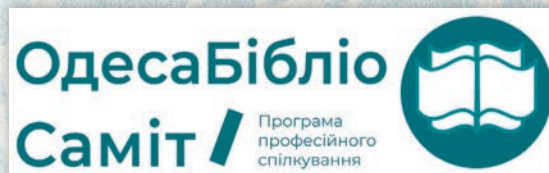
Матеріали Міжнародної
науково-практичної конференції
(Одеса, 25-26 вересня 2019 р.)

Бібліотека займає активну позицію у розбудові української науки, освіти і культури незалежної Української держави, про що свідчать проведені в стінах ОННБ заходи міжнародного і всеукраїнського рівня, зокрема науково-практичні конференції, семінари, круглі столи, конкурси. Бібліотека виконує функції науково-дослідного центру. Бібліографічна та видавнича діяльність книгозбірні поставила її в ряд провідних культурно-інформаційних центрів України.

ІНТЕЛЕКТ

Щороку ОННБ реалізує близько 300 соціокультурних проєктів міжнародного, загальнодержавного та регіонального рівнів, спрямованих на відродження духовних цінностей українського народу, захист і примноження його культурних здобутків, залучення користувачів до надбань національної та світової культури, науки і освіти, популяризацію книги і читання тощо.

Одним із найпотужніших бібліотечних проєктів по праву вважається Всеукраїнська виставка-форум

«Українська книга на Одещині», яка з 2000 року проводиться під егідою Міністерства культури та інформаційної політики України, за дієвої підтримки Одеської обласної державної адміністрації, органів місцевого самоврядування, партнерів та меценатів. Захід сприяє поширенню української книги у Південному регіоні України, відродженню духовності та національної культури, поповненню фондів ОННБ і бібліотек Одещини. У рамках форуму в районних центрах Одещини традиційно проводяться виїзні свята української книги.

ФОРУМ

У програмі виставки-форуму – конференції, круглі столи, дискусії фахівців про шляхи співпраці та координацію зусиль бібліотек і видавництва щодо популяризації української книги та читання серед молоді.

Ще однією потужною платформою для професійного спілкування фахівців національних, державних, обласних бібліотек України та зарубіжжя став започаткований у 2019 році ОдесаБібліоСаміт. Метою цього проєкту є створення, розвиток і запровадження

у роботу бібліотек інноваційних практик, популяризація книги і читання, оптимізація процесів обслуговування користувачів, обговорення актуальних проблем професійної діяльності та обмін досвідом роботи.

ЛІТНЯ ЧИТАЛЬНЯ

Litera

Літній креативний простір

СВІЖА
ПРЕСА

БУККРОСИНГ

МАЙДАНЧИК
ДЛЯ
СПІЛКУВАННЯ

ОСВІТНІ ЗАХОДИ
ТА
МАЙСТЕР-КЛАСИ

WI-FI

ГОРНЯТКО
КАВИ

У 2018 році в ОННБ був відкритий літній читальний зал «Litera». Читальня просто неба – оптимальне втілення відкритого громадського простору: вона розташована у дворик бібліотеки, поблизу пішохідної зони, і скористатися її послугами без запису та читацького квитка може будь-хто. Тут можна переглянути свіжу пресу, підключитися до Інтернету через WI-FI, долучитися до буккросингу (обміну книжками), насолодитися запашною кавою, зустрітися з цікавими творчими людьми, змістовно провести дозвілля з родиною та друзями. За кілька років «Litera» стала осередком соціальних контактів і громадського діалогу, який збагачує інтелектуальний простір Одеси ще однією яскравою локацією.

Облаштування читальні «Litera» триває. З турботою про створення комфортних умов для відвідувачів

літньої читальні об'єднали свої зусилля шанувальники книги – небайдужі одесити: краудфандингова платформа «Мой город», бібліотекарі, фахові архітектори.

Bard music fest

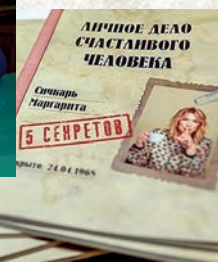
у рамках Ніч у бібліотеці
"Поетика кохання"

Олексій Семенішев,
музикант і бард

Ігор Потоцький,
поет і прозаїк

Бібліотека є творчим майданчиком для апробації креативних культурно-просвітницьких проєктів: «Гендерні студії» у співпраці з Одеською обласною Радою миру; «Бард-фест» за участі популярних одеських літераторів і музикантів; імєрсивна вистава-променада «DIALOGY»; бібліовечірка «Dance-party під зорями» та «Good Silent

Party II» (Тиха вечірка); бібліоніч «Поетика кохання»; арт-суаре «Капелюшок з любов'ю»; демонстрація колекцій одягу одеських дизайнерів моди тощо.

У 2020 році колектив ОННБ долучився до реалізації заходів у рамках участі Одеси в мережі креативних міст ЮНЕСКО за напрямом «Література».

23/03 18:00-20:00

20 МІСТ УКРАЇНИ
#ТИХАВЕЧІРКА

СЕРГІЙ ЖАДАН
RADIO SKOVORODA | DJ SUNNY BOY

Упродовж багатьох десятиліть Одеська національна наукова бібліотека залишається провідним культурним і науково-інформаційним центром України, що набув значного досвіду впровадження інноваційних проєктів з популяризації унікальних документних ресурсів, оцифрування бібліотечних фондів, промоції книги та читання, дієво забезпечує реалізацію принципів свободи доступу до інформації та знань, до цінностей національної та світової культури, науки і освіти, що зберігаються в бібліотеці. Девіз бібліотеки «Сучасна, креативна, твоя!» спонукає її колектив до активної співпраці з читацькою спільнотою, до розвитку партнерства і подальшого впровадження інновацій у соціокультурну діяльність.

КОНТАКТИ

Одеська національна
наукова бібліотека
65023, Одеса, вул. Пастера, 13

Тел: +38 (048) 723-02-52
+38 (068) 518-91-44 (приймальня)
e-mail: ognb@ukr.net, 7230252@gmail.com

Організація екскурсій
+38 (048) 723-21-93
biblio.odessa@gmail.com

ODNB.ODESSA.UA

ОДЕСЬКА
НАЦІОНАЛЬНА
НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА

Упорядники:
Л.В. Арюпіна,
О.М. Бельницька

Відповідальна
за випуск
І.О. Бірюкова

© ОННБ, 2021

© Л.В. АРЮПІНА,
О.М. БЕЛЬНИЦЬКА,
упорядкування, 2021

© І.О. БІРЮКОВА,
вступ. ст., 2021

© І.М. СВИСТУНОВА,
дизайн видання, 2021

© Видавництво
ТОВ «Новий друк», 2021

За участю проєкту
«Архітектура Одеси»

Колектив Одеської національної наукової бібліотеки висловлює щиру подяку відомому громадському і політичному діячеві Валерію Павловичу Пустовойтенку та меценату і багаторічному другу бібліотеки Валентину Володимировичу Стремядіну за сприяння в здійсненні цього видання.

P.S.

Затишне подвір'я бібліотеки прикрашають реліктові дерева гінкго білоба. Саджанці були привезені у 1930 році одеськими моряками з далекої Бразилії. Дерева охороняються державою як пам'ятка природи.

У бібліотечному дворикі, в атмосфері тепла і постійної турботи працівників, живе спільнота бібліотечних котів на чолі з пухнастим рудим патріархом і книголюбом Семеном Бібліотечним.

УДК 027.54(477.74-25)ОННБ(03)
0-41

ДОВІДКОВЕ ВИДАННЯ

ОДЕСЬКА
НАЦІОНАЛЬНА
НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА

УПОРЯДНИКИ:
Ліна Володимирівна
Арюпіна,
Ольга Миколаївна
Бельницька

ДИЗАЙН, ВЕРСТКА
І.М. Свістунова

ВИДАННЯ
ПІДГОТУВАВ
ДО ДРУКУ
РЕДАКЦІЙНИЙ
ВІДДІЛ ОННБ

ISBN XXX-XXX-XXXX-XX-X